

2004-05-05

LS 0306-1885

Landstingsstyrelsen

Motion 2003:50 av Stig Nyman (kd) om arbetstidsförkortning för äldre medarbetare

Föredragande landstingsråd: Lars Dahlberg

ÄRENDET

Motionären föreslår att möjligheterna utreds att kunna erbjuda äldre medarbetare arbetstidsförkortning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingskontoret att närmareutreda konsekvenserna av att erbjuda äldre medarbetare arbetstidsförkortning med viss kompensation för lönebortfall

att anse motionen besvarad

Landstingets äldre medarbetare är en viktig resurs. Oftast besitter de stor kompetens och erfarenhet som är viktig att föra vidare in i sjukvårdens organisation. För att detta skall ske måste landstinget som arbetsgivare kunna erbjuda goda villkor så att personalen orkar och vill stanna kvar på sitt arbete.

Ett sådant sätt skulle kunna vara att erbjuda äldre medarbetare arbetstidsförkortning. Detta måste emellertid ske på ett sätt som är ekonomiskt rimligt för den enskilde. Det pensionsystem vi har idag gör att den framtida ålderspensionen krymper avsevärt om man går ner i inkomst de sista åren innan ålderspension. Att erbjuda arbetstidsförkortning med viss kompensation för lönebortfall kan vara ett sätt att balansera detta. En översyn av hur ett sådant system skulle kunna se ut är angeläget.

Ingela Nylund Watz

Lars Dahlberg

Bilaga

1 Motion

Stockholms läns landsting
Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE

2

2004-05-05

LS 0306-1885

Anders Lönn

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Stig Nyman (kd) har i en motion (bilaga), väckt den 10 juni 2003, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda frågan om att kunna erbjuda äldre medarbetare arbetstidsförkortning enligt förslag som framförs i denna motion.

Ärendet har remitterats till personalberedningen.

Personalberedningen har den 14 oktober 2003, enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt landstingskontoret att närmareutreda konsekvenserna av att erbjuda äldre medarbetare arbetstidsförkortning med viss kompensation för lönebortfall.

Att rekrytera, behålla och kompetensutveckla personal är en av de strategiskt viktigaste frågorna för landstinget. Det är därför angeläget att arbetsituationen är sådan att det är möjligt för medarbetarna att arbeta kvar till normal pensionsålder.

Inom Stockholms läns landstings förvaltningar och bolag pågår satsningar för att förbättra arbetsvillkor. Detta kommer att intensifieras under de närmaste åren bland annat genom arbetet med att skapa mer hälsofrämjande arbetsplatser, i enlighet med den nu antagna Hälsoplan 2003-2006. Utmaningen är att få en bättre arbetsmiljö både fysiskt och psykiskt och ökad tillfredsställelse i arbetet för medarbetarna. Lokalt arbetar man på flera håll med att hitta individuella lösningar för äldre medarbetare i syfte att behålla för verksamheten värdefull kompetens. Exempel på det är de mentorprogram som finns inom några sjukvårdsverksamheter för att stimulera kunskapsöverföring till mindre erfarna kollegor.

Generella arbetstidsförkortningar har genomförts för flera grupper i vården genom förändringar i kollektivavtalen. Inom Kommunals avtalsområde har schemabunden vård- och ekonomipersonal fått en arbetstidsförkortning och veckoarbetstiden är nu 37 timmar. Under 1998 och 1999 skedde vidare en sänkning av arbetstiden med två timmar/vecka för ständigt nattjänstgörande personal inom Vårdförbundets och Kommunals avtalsområden. Deras arbetstid vid heltid är nu 34 timmar och 20 minuter per vecka.

I motionen föreslås att medarbetare som är 60 år eller äldre ska kunna erbjudas att gå ner i tjänstgöring med 20-30 procent mot en mindre, ca 10-15 procents, lönereducering. Reformen skulle, enligt motionären, eventuellt kunna genomföras i samarbete med staten i finansiellt hänseende.

Förvaltningen måste härvid fästa uppmärksamhet på att en lönereducering medför en direkt och livsvarig påverkan på tjänstepensionen. Det innebär bland annat att pensionsavgiften minskar och att en anställd med rätt till så kallad kompletterande ålderspension kan förlora

den rätten helt. Vidare kan konsekvensen också bli en sänkning av både sjukpenning och allmän pension. Att staten skulle gå in och kompensera delar av lönebortfallet för den enskilde förefaller tveksamt. Försäkringskassorna, dvs staten, upphörde från och med december år 2000 att bevilja delpension till den som fyllt 61 år och önskade gå ner i tjänstgöring. Det var en tidigare mycket uppskattad och ofta utnyttjad möjlighet. Ska landstinget istället skjuta till medel för att lönekomensera bör frågan regleras i kollektivavtal och gälla inom all kommunal verksamhet och inte bara inom Stockholms läns landsting. Det skulle i så fall medföra att frågan måste hänskjutas till Landstingsförbundet.

Andelen anställda över 60 år är för närvarande 7,5 % i landstinget. Förvaltningen kan konstatera att en arbetstidsförkortning med upp till tio timmar per vecka skulle motsvara en kostnad för produktionsbortfallet med ca 320 Mkr per år vilket motsvarar ca 840 helårsarbetare.

Mot denna bakgrund och med hänsyn till den rådande ekonomiska situationen kan förvaltningen inte förorda en generell arbetstidsförkortning för medarbetare över 60 år utan att konsekvenserna närmare utreds.

V- och mp-ledamöterna lät anteckna följande särskilda uttalande

”I underlaget till motionen är det märkligt att ingen av de dokumenterade positiva konsekvenserna av arbetstidsförkortning redovisas. Följande positiva erfarenheter visar arbetstidsförkortningen i de olika enheter som haft detta på försök: minskad sjukfrånvaro, ökad jämställdhet och ökad kvalité för patienterna. Dessutom innebär en arbetstidsförkortning att arbetsgivarna blir mer attraktiv på arbetsmarknaden. De positiva konsekvenserna bör vägas in för att få en helhetsbild av arbetstidsförkortningen.

Om en arbetstidsförkortning för äldre medarbetare skall se ut som motionären föreslår får utredningen visa, men något bör snarast göras åt deras arbetssituation.

Tyvärr tvingas många äldre medarbetare redan idag att gå ner i arbetstid då de inte orkar arbeta fram till 65 år och många har också förtidspensionerats. Detta är olyckligt eftersom det medför en sämre pensionsgrund. En lösning på detta problem är just en arbetstidsförkortning som gör det möjligt för våra anställda att arbeta hela arbetslivet.”

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 5 maj 2004.